

Usvojene izmene i dopune Zakona o PDV

Skupština Srbije je dana 25. septembra 2012. godine usvojila Zakon o izmenama i dopunama zakona o porezu na dodatu vrednost koji je objavljen u Službenom Glasniku broj 93/2012 od 28. septembra 2012. godine.

Zakon o porezu na dodatu vrednost (Zakon) je poslednji put menjan u 2007. godini i može se reći da su predložene izmene najznačajnije izmene Zakona od njegovog usvajanja.

Primena usvojenih izmena

Uz izuzetak odredbi koje definišu primenu opšte i posebne stope i nadoknade poljoprivrednicima, kao i odredbi o refundaciji PDV kupcu prvog stana koje se primenjuju od 1. oktobra 2012. godine, sve ostale izmene primenjivaće se od **1. januara 2013. godine.**

Pored toga, odredba koja se tiče brisanja po službenoj dužnosti obveznika iz PDV evidencije ako ne ostvari promet veći od 2 miliona dinara od dana stupanja na snagu Zakona se ne primenjuje.

Značaj izmena

Izmene Zakona, osim promene opšte poreske stope, se mogu grupisati na sledeći način:

- Izmene kojima se pojašnjavaju dosadašnje odredbe Zakona ili koje dosadašnju praksu prevode u zakonski okvir. Ove izmene u svojoj suštini ne dovode do drugačijeg poreskog tretmana transakcija

- Izmene kojima se na drugačiji način uređuju pojedine oblasti ili se pojedini instituti po prvi put uvode ovim izmenama.

Odredbe koje se primenjuju od 1. oktobra 2012. godine

Opšta stopa

Usvojenim izmenama opšta poreska stopa se od 1. oktobra 2012. godine povećava sa 18% na 20%, dok se posebna stopa ne menja i iznosi i dalje 8%.

Primena posebne stope od 8%

U pogledu oporezivanja posebnom stopom od 8% izmene su sledeće:

- Održavanje ulica, puteva i drugih javnih površina i javne rasvete u gradovima i drugim naseljima, se više ne oporezuju posebnom stopom od 8% već se primenjuje opšta stopa od 20%.
- Pojam komunalne usluge se više ne koristi, već se usluge koje su bile obuhvaćene ovim pojmom, osim usluga održavanja ulica, puteva i drugih javnih površina i javne rasvete u gradovima i drugim naseljima, posebno navode kao usluge oporezive po posebnoj stopi od 8%.

Nadoknada za poljoprivrednike

Povećava se PDV nadoknada za poljoprivrednike sa 5% na 8%, pri čemu se precizira da ona mora biti plaćena na račun poljoprivrednika. Definiše se da je poljoprivrednik i lice koje je nosilac, odnosno član poljoprivrednog gazdinstva.

Odredbe koje se primenjuju od 1. januara 2013. godine

Autonomno definisanje PDV oporezivog prometa po osnovu lizinga

Pri definisanju prometa dobara po osnovu ugovora o lizingu, odnosno zakupu, više se ne vrši pozivanje na odredbe zakona koji uređuje lizing, što znači da se i promet po ugovoru koji nije ugovor o finansijskom lizingu, ako ispunji propisane kriterijume, može smatrati prometom dobara.

Naime, predviđa se da će se posebnim pravilnikom definisati kriterijumi na osnovu kojih će se određivati kada se predaja dobara na osnovu ugovora o lizingu, odnosno zakupu smatra prometom dobara.

Raspologanje građevinskim objektom koji se smatra nepokretnošću nije sporedna isporuka

Propisuje se da prenos prava raspolaganja na građevinskom objektu ili ekonomski deljivoj celini u okviru građevinskog objekta koja se smatra nepokretnošću u smislu zakona kojim se uređuje promet nepokretnosti, ne može predstavljati sporednu isporuku, što znači da se njen poreski tretman uvek posebno utvrđuje.

Shodno ovome, promet garaže koji se vrši zajedno sa stanom uvek će se posebno posmatrati. Ako se radi o prvom prenosu prava raspolaganja promet garaže će biti oporezovan po opštoj stopi, a promet stana po posebnoj stopi.

Usluga pružena bez naknade u poslovne svrhe obveznika više nije oporeziva PDV

Uvodi se da je promet usluga bez naknade oporeziv samo ako se vrši za lične potrebe osnivača, zaposlenih i drugih lica, odnosno u neposlovne svrhe. Usluga pružena bez naknade u poslovne svrhe obveznika više nije oporeziva PDV. Ovim se vrši usklađivanje sa odredbom PDV Direktive Evropske Unije (PDV Direktiva).

Preciziranje prenosa celokupne ili dela imovine koji nije PDV oporeziv

Prenos celokupne ili dela imovine i dalje nije oporeziv ukoliko su ispunjeni propisani uslovi. Izmenama Zakona se definiše da se delom imovine smatra celina kojom se omogućava da sticalac tog dela imovine samostalno obavlja delatnost. Navedeno se primenjuje nezavisno od toga da li se prenos dela imovine vrši putem statusne promene ili prodaje.

Pre izmena, uslov da deo imovine predstavlja tehničko-tehnološku, odnosno funkcionalnu celinu nije važio za prenos dela imovine statusnom promenom. Na ovaj način se statusna promena izjednačava sa redovnom prodajom, odnosno likvidacijom ili stečajem.

Preciziranje davanja reklamnog materijala i uzoraka koje nije oporezivo

Propisuje se da davanjem reklamnog materijala i uzoraka za potrebe propisanih analiza (npr. sanitarne) nije došlo do prometa dobara te da se PDV ne obračunava.

Promet koji vrši Republika i njeni organi, organi teritorijalne autonomije i lokalne samouprave

Kao i do sada propisuje se da Republika i njeni organi, organi teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, kao i pravna lica osnovana zakonom, odnosno aktom ovih organa nisu obveznici PDV ako obavljaju promet dobara i usluga iz delokruga organa. Međutim, uvodi se da su ova lica obveznici ako bi njihovim izuzimanjem došlo do narušavanja konkurencije (ako takav promet vrše i druga lica).

„Reverse charge“ u vezi sa prometom sekundarnih sirovina

Uvodi se posebno pravilo za promet sekundarnih sirovina i usluga koje su neposredno povezane sa tim prometom (sekundarne sirovine).

Obveznik PDV koji otkupljuje sekundarne sirovine je poreski dužnik za promet sekundarnih sirovina koji mu je izvršen od strane drugog obveznika PDV. Obveznik PDV koji je izvršio promet ne obračunava PDV na računu, a primalac dobara ima obavezu da obračuna izlazni porez i da isti iznos poreza prizna kao prethodni porez ako ispunjava opšte uslove za odbitak prethodnog poreza.

Cilj ove izmene je suzbijanje crnog tržišta sekundarnih sirovina i ovo posebno pravilo je u skladu sa odredbama PDV Direktive.

Kada obveznik PDV otkupljuje sekundarne sirovine od lica koje nije obveznik PDV, dužan je da obavesti Poresku upravu o tome kada od ovog lica, u periodu od 12 meseci, otkupi sirovine u iznosu većem od 1 milion dinara.

Posebnim pravilnikom će se bliže odrediti šta se smatra sekundarnim sirovinama.

„Reverse charge“ u vezi sa prometom građevinskih objekata

Uvodi se mogućnost da obveznik PDV koji vrši promet građevinskih objekata i ekonomski deljivih celina u okviru tih objekata, uključujući i vlasničke udele na tim objektima, i primalac ovih dobara mogu optirati da ovaj promet bude oporeziv PDV u slučaju kada on to inače nije.

Ovim se i praktično omogućava finansijski lizing nepokretnosti.

Da bi se pravo opcije moglo iskoristiti potrebno je da su ispunjeni sledeći uslovi: da su lice koje vrši promet i primalac dobara obveznici PDV, da su se o ovome saglasili u ugovoru o prometu nepokretnosti, i da će primalac dobara nabavljena dobra koristiti za promet oporeziv u Srbiji.

Primalac dobara je poreski dužnik za promet dobara koji mu je izvršen od strane drugog obveznika PDV. Obveznik PDV koji

je izvršio promet ne obračunava PDV na računu, a primalac dobara ima obavezu da obračuna izlazni porez i da isti iznos poreza prizna kao prethodni porez ako ispunjava opšte uslove za odbitak prethodnog poreza.

„Reverse charge“ u vezi sa prometom dobara i usluga u vezi građevinarstva

Uvodi se posebno pravilo za promet dobara i usluga iz oblasti građevinarstva koji se vrši između dva obveznika PDV, investitora i izvođača radova u skladu sa zakonom kojim se uređuje planiranje i izgradnja. Ovo pravilo se primenjuje i kada je investitor Republika i njeni organi, organi teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, kao i pravna lica osnovana zakonom, odnosno aktom ovih organa koja nisu obveznici PDV.

Investitor je poreski dužnik za promet koji mu je izvršen od strane izvođača radova. Izvođač radova ne obračunava PDV na računu, a investitor ima obavezu da obračuna izlazni porez i da isti iznos poreza prizna kao prethodni porez ako ispunjava opšte uslove za odbitak prethodnog poreza.

Mesto prometa usluga

Definiše se da se prema mestu primaoca usluge oporezuju i sledeće usluge: usluge davanja informacija telefonom ili na drugi način, kliničkog ispitivanja lekova i medicinskih sredstava, odobravanja pristupa mreži prirodnog gasa i mreži za prenos električne energije.

Predviđa se da će se posebnim pravilnikom definisati šta se smatra uslugama pruženim elektronskim putem.

Modalitet avansnog plaćanja

Precizira se da avansno plaćanje isključivo znači plaćanje u novcu.

Momenat obračuna PDV za promet koji je izvršilo strano lice

Precizira se da poreski dužnici, poreski punomoćnik, odnosno primalac dobara i usluga, za promet koji je izvršilo strano lice, obračunavaju PDV u momentu kada je izvršen promet dobara i usluga.

Efekat kursnih razlika

Precizira se da kursne razlike, odnosno prihodi i troškovi nastali zbog primene valutne klauzule, ne dovode do promene osnovice za obračun PDV pod uslovom da je u momentu nastanka poreske obaveze i u momentu plaćanja primenjivana ista vrsta kursa iste banke (npr. prodajni kurs određene banke, srednji kurs Narodne banke Srbije, itd).

Promet dobara i usluga unutar slobodne zone i dobara u postupku carinskog skladištenja

Uvodi se poresko oslobođenje sa pravom na odbitak prethodnog poreza za promet dobara i usluga unutar slobodne zone i za promet dobara koja su u postupku carinskog skladištenja.

Promet usluge ocene kreditne sposobnosti

Usluge ocene kreditne sposobnosti se brišu iz poreskog oslobođenja bez prava na odbitak prethodnog poreza, što znači da su oporezive PDV.

Promet dobara za koja pri nabavci obveznik PDV nije imao pravo odbitka prethodnog PDV ili za koja je pri nabavci plaćen porez na prenos apsolutnih prava, odnosno porez na poklon

Uvodi se poresko oslobođenje bez prava na odbitak prethodnog poreza za promet dobara za koja pri nabavci obveznik PDV nije imao pravo odbitka prethodnog PDV ili za koja je pri nabavci plaćen porez na prenos apsolutnih prava, odnosno porez na poklon.

Odbitak prethodnog poreza koji je njegovom dobavljaču obračunala Poreska uprava u postupku kontrole

Uvodi se mogućnost da obveznik PDV prizna odbitak prethodnog poreza koji je njegovom dobavljaču obračunala Poreska uprava u postupku kontrole, a pod uslovom da je PDV utvrđen u kontroli obveznik platio dobavljaču.

Ulaganje u tuđe objekte

Uvodi se obaveza ispravke odbitka prethodnog PDV za ulaganja u objekte, sopstvene i tuđe, ako je obveznik PDV prestao da ispunjava uslove za ostvarivanje ovog prava, i to u roku kraćem od 10 godina. Imajući u vidu ovu izmenu i izmenu odredbe koja definiše promet usluga bez naknade, ulaganje u tuđe objekte nakon izmena Zakona imaće potpuno drugačiji PDV tretman nego što je to bilo do izmena. Neće postojati obaveza da zakupac obračuna zakupodavcu izlazni PDV u momentu kada je ulaganje izvršeno.

Mogućnost naknadnog sticanja prava na odbitak prethodnog PDV za opremu, objekte i ulaganja u objekte

Uvodi se mogućnost naknadnog sticanja prava na odbitak prethodnog PDV za opremu, objekte i ulaganja u objekte, ako je nakon momenta prve upotrebe došlo do promene uslova od značaja za ostvarivanje ovog prava, npr. obveznik PDV opremu, objekte ili ulaganja više ne koristi za obavljanje delatnosti koja

je oslobođena PDV bez prava na odbitak prethodnog poreza već za delatnost koja je oporeziva.

Mogućnost sticanja prava na odbitak PDV sadržanog u dobrima, osim opreme i objekata za vršenje delatnosti, koje lice koje se evidentira za PDV poseduje na dan koji prethodi danu registracije

Uvodi se mogućnost da lice koje se evidentira za PDV stekne pravo na odbitak PDV sadržanog u dobrima, osim opreme i objekata za vršenje delatnosti, koja poseduje na dan koji prethodi danu registracije pod propisanim uslovima među kojima je i taj da su dobra nabavljena u periodu od 12 meseci pre registracije.

Prag za registraciju PDV obveznika

Visina prometa za obaveznu PDV registraciju povećava se sa 4 miliona na 8 miliona dinara. Pod prometom se smatra oporeziv promet izvršen u Republici. Ukida se limit za dobrovoljnu registraciju (iznosio je 2 miliona), što znači da sva lica čiji je oporeziv promet u Republici manji od 8 miliona dinara mogu da se registruju za PDV ukoliko žele. Ovim se ukida i brisanje po službenoj dužnosti za lica koja u kalendarskoj godini nisu ostvarila određeni iznos prometa. Lice koje se dobrovoljno registruje za PDV to može učiniti bilo kada u toku godine, a ne samo u periodu od 1. do 15. januara kako je bilo propisano pre izmena Zakona.

Plaćanje PDV po naplaćenju realizaciji

Uvodi se plaćanje PDV po naplaćenju realizaciji, u izmenama Zakona ovaj poseban postupak je nazvan „sistem naplate“. Sistem naplate mogu koristiti lica koja su u prethodnih 12 meseci ostvarila promet manji od 50 miliona dinara. Propisuju se uslovi za ulazak u sistem naplate i transakcije na koje se ovaj sistem ne primenjuje.

Obaveza lica koje se briše iz evidencije PDV obveznika

Lice koje se briše iz evidencije PDV obveznika dužno je da uradi popis dobara i avansa i izvrši ispravku odbitka prethodnog poreza.

Obaveza čuvanja dokumentacije na osnovu koje se vode PDV evidencije

Uvodi se da pored PDV evidencija obveznik PDV treba da čuva i dokumentaciju na osnovu koje vodi ove evidencije i to do isteka roka zastarelosti za utvrđivanje i naplatu PDV (čime se rok skraćuje), odnosno najmanje 10 godina po isteku

kalendarske godine od momenta prve upotrebe objekata i završetka ulaganja u objekte.

Poreski period

Poreski period za koji se podnosi poreska prijava i plaća PDV je:

- Kalendarski mesec – za obveznika čiji je promet veći od 50 miliona dinara i za obveznika koji je u sistemu naplate
- Kalendarsko tromesečje – za obveznika čiji je promet ispod 50 miliona dinara i za poreskog dužnika koji nije obveznik PDV

Podnošenje poreskih prijavi i plaćanje PDV-a

Rokovi za podnošenje poreske prijave i plaćanje PDV se menjaju (ali njihove primena počinje tek za poreski period januar 2013., odnosno januar-mart 2013):

- Obveznik PDV kome je poreski period kalendarski mesec podnosi poresku prijavu u roku od 15 dana po isteku poreskog perioda
- Obveznik PDV kome je poreski period kalendarsko tromesečje podnosi poresku prijavu u roku od 20 dana po isteku poreskog perioda
- Poreski dužnici koji nisu obveznici PDV podnose poresku prijavu u roku od 10 dana po isteku poreskog perioda
- Poreski obveznici koji se brišu iz evidencije PDV podnose poresku prijavu na dan podnošenja zahteva za brisanje.

Refakcija PDV stranom obvezniku

Uvodi se refakcija PDV stranom obvezniku.

Kontakt detalji:

Igor Lončarević

Partner, Porezi

M: +381 60 20 55 570

iloncarevic@kpmg.com

Biljana Bujić

Direktor

M: +381 60 20 55 511

bbujic@kpmg.com

Nenad Nešovanović

Senior Menadžer

M: +381 60 20 55 543

nesovanovic@kpmg.com

KPMG d.o.o. Beograd

Kraljice Natalije 11

11000 Beograd

Srbija

T: +381 11 20 50 500

F: +381 11 20 50 550

tax@kpmg.rs

kpmg.com/rs

Ovde navedene informacije su opšte prirode i ne odnose se ni na jednu određenu osobu ili društvo. Iako je namera ovog dokumenta da pruži tačnu i ažurnu informaciju, ne garantujemo tačnost informacija od datuma prijema ili u budućnosti. Ne preporučujemo preduzimanje bilo kakvih aktivnosti bez profesionalnog saveta i detaljnog pregleda određene situacije.

Naziv KPMG, logo i "cutting through complexity" predstavljaju registrovane zaštitne znake ili zaštitne znake KPMG International.

© 2012 KPMG d.o.o. Beograd, srpsko društvo ograničene odgovornosti, član je KPMG mreže nezavisnih firmi članova povezanih sa KPMG International kooperativom („KPMG International“), švajcarskim subjektom. Sva prava zaštićena.